मरुद्गणानां प्रवरा दश दिव्या महौजसः । साधु साध्विति वेगेन सिंहनादं प्रचक्रिरे ।
तस्मिन् समुत्थिते शब्दे तुमुले लोमहर्षणे । अभ्यधावन्त दितिजाः पौलोमाः क्रोधमूर्च्छिताः ।
ततः प्रच्छादयामासुः पवनं शरवृष्टिभिः । पर्वतं वारिधाराभिः प्रावृषीव बलाहकाः ।
ते पीडयन्तः पवनं क्रुद्धाः सप्त महारथाः । प्रजासंहरणे घोराः सोमं सप्तग्रहा इव । १२२६०
ततो दक्षिणमक्षोभ्यं नानारत्नविभूषितं । करं करिकराकारमुद्यम्य युधि मारुतः ।
तेषां मूर्द्धसु दैत्यानां पातयामास वीर्य्यवान् । निहता वायुवेगेन तेन सप्त महारथाः ।
त्यक्त्वा प्राणान् पुलोमा तु विव्याध नवभिः शरैः । तस्यापि तमसंहार्य्यं दृष्ट्वा वायुः सनातनः ।
असञ्छिन्द्य शरौघांस्तान् ज्वलितान् वै पुलोमतः । तेषां विदार्य्य तेजांसि दानवानां महात्मनां ।
शोणितक्लिन्नमुकुटा गैरिकाक्ता इवाद्रयः । ते च्छिन्नमर्म्मास्थिभुजाः पतन्तो भान्ति दानवाः । १२२६५
मातङ्गयूथपा रुग्णाः पुष्पिता इव पादपाः । तेषां विदारितैर्देहैर्दानवानां महात्मनां ।
ततः प्रावर्त्तत नदी रौद्ररूपा भयावहा । प्रस्रवन्ती रणे रक्तं भीरूणां भयवर्द्धनी ।
देवदैत्यगजाश्वानां रुधिरौघपरिप्लुता । रणभूमिरभूद्रौद्रा तत्र तत्र सहस्रशः ।
संवृता गतसत्त्वैश्च यक्षराक्षसखेचरैः । सानुषङ्गपताकैश्च पातितैश्च ध्वजैरथैः ।
शीर्णकुम्भैस्तथा नागैर्घण्टाभिः सुविभूषितैः । सुवर्णपुङ्खैर्ज्वलितैर्नाराचैस्तिग्मतेजितैः । १२२७०
देवदानवनिर्म्मुक्तैः सविषैरुरगैरिव । प्रासतोमरभल्लैश्च शक्तिखड्गपरश्वधैः ।
सुवर्णकिङ्कतैश्चापैर्गदामुषलपट्टिशैः । कनकाङ्गदकेयूरैर्म्मुकुटैः कुण्डलैः शुभैः ।
तनुत्रैः सतलत्रैश्च हारैर्निष्कैश्च शोभनैः । हतैश्च दितिजैर्भिन्नैः शस्त्रस्यन्दनवर्ज्जितैः ।
पातितैरपविद्धैश्च प्रबभौ द्यौरिव ग्रहैः । निपातितध्वजरथो हतवाजिरथद्विपः ।
विमर्द्दो देवदैत्यानां सदृशः कर्म्मणा बभौ । अथ दैत्यसहस्रेण पौलोमेन महारथः । १२२७५
संवृतः पवनः श्रीमान् गदामुषलपाणिना । ते जघ्नुः शतसाहस्राः पवनं दानवोत्तमाः ।
तैर्बध्यमानश्च बभौ तोत्त्रार्द्दित इव द्विपः । हत्वाऽष्टौ तत्र दैत्यानां शतानि पवनः प्रभुः ।
कृत्वा मार्गं महाबाहुः प्रयातः स महारथः । अद्यापि च सुविस्तीर्णः पन्थाः संदृश्यते दिवि ।
नाम्ना वायुपथो नाम सिद्धाः पश्यन्ति तं सदा ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ हयग्रीवस्तु दितिजः पूषणमासाद्य वीर्य्यवान् । ननाद सुमहानादं सिंहवत्सुमहाबलः । १२२८०
विस्फार्य्य सुमहाचापं हेमजालविभूषितं । पूषणं दितिजोऽपश्यत् क्रुद्धो घोरेण चक्षुषा ।
भुजाभ्यामाददानस्य सन्दधानस्य सायकान् । मुञ्चतः कर्षतो वाऽपि ददृशे तत्र नान्तरं ।
अग्निचक्रोपमं दीप्तं मण्डलीकृतकार्म्मुकं । तत्रासीद्दानवेन्द्रस्य सव्यदक्षिणमस्यतः ।
रुक्मपुङ्खैस्ततस्तस्य चापमुक्तैः शितैः शरैः । प्राच्छाद्यन्त शिलाधौतैर्दिशः सूर्य्यस्य च प्रभाः ।
ततः काञ्चनपुङ्खानां शराणां नतपर्व्वणां । नभश्चराणां नभसि दृश्यन्ते बहवो व्रजाः । १२२८५
गिरिशृङ्गनिभाचापात्प्रभवन्तः शरोत्तमाः । श्रेणीकृताः प्रकाशन्ते यान्तः क्रौञ्चा इवाम्बरे ।